

Tal av Charis E. Kubrin vid kriminologisymposiet i Stockholm

Stockholmspriset i kriminologi 2026, föredrag om invandring och brott

Inledning

Tack. Det är en stor ära att vara här, och jag är mycket stolt över att vara en av mottagarna av 2026 års Stockholmspris i kriminologi.

Invandring definieras ofta som den process genom vilken individer blir permanent bosatta eller medborgare i ett annat land. Men den definitionen lämnar mycket utanför. För mig handlar invandring i grunden om människor, om vem som anses höra till och vem som inte gör det i ett lands gemenskap.

Som historien har lärt oss, och som vi ser just nu, står mycket på spel i hur den gränsen dras. Det är inom dessa konsekvenser som jag under två decennier har forskat om hur invandring och brott hänger samman.

Men det var inte dessa konsekvenser som från början väckte mitt forskningsintresse. Jag började inte heller studera invandring av personliga skäl. Det är sant att jag kommer från en familj av invandrare, från Polen på min mors sida och från Ryssland på min fars sida, och att min mans familj kommer från Armenien. Men min egen berättelse om hur forskningsintresset uppstod är en annan.

Hur forskningsfrågan började

Historien tar oss tillbaka till 2006, när jag var biträdande professor i sociologi vid George Washington University. En morgon läste jag tidningen och stötte på en debattartikel av kriminologen **Robert J. Sampson**, tidigare mottagare av Stockholmspriset. Rubriken fängade min uppmärksamhet: "Open Doors Don't Invite Criminals".

Sampson skrev om den stora nedgången i brottslighet som hade skett i hela USA. Han menade att forskarnas vanliga förklaringar, till exempel 1990-talets starka ekonomi, bättre polisiära strategier och ökade fängelsestraff, hade utelämnat en potentiellt viktig faktor. Han skrev att denna faktor sannolikt hade förbisetts av både kriminologer och allmänhet på grund av en implicit partiskhet. Jag undrade: vad kunde det vara? Det visade sig att Sampson syftade på invandring.

Hans argument var att våldet i städer minskade under den period då brottsligheten föll, samtidigt som invandringen till dessa städer ökade. Han baserade detta på en studie i Chicago, där han fann betydligt lägre nivåer av våld bland mexikansk-amerikaner, särskilt bland dem som var födda utomlands, jämfört med svarta och vita amerikaner. Han fann också att boende i områden med högre koncentration av invandrare var förenat med lägre nivåer av våld.

Jag kunde nästan ingenting om ämnet, men blev intresserad av resultaten. Jag blev ännu mer intresserad när jag fick veta att Sampson hade fått mängder av hatmejl efter sin artikel. Data talade för sig själva, men det verkade som om ingen ville lyssna.

En snabb genomgång visade att det redan fanns flera studier som återkommande visade att invandrare begår färre brott än personer födda i USA, helt i linje med Sampsons resultat. Trots detta var den allmänna uppfattningen en helt annan. Det var inte bara de som reagerade på Sampsons debattartikel som trodde att invandring och brott hörde ihop. Forskning om attityder visade att människor, oavsett tidsperiod, oavsett vilken grupp som avsågs och oavsett brottstyp, ofta uppfattade invandring och brott som orsaksmässigt kopplade till varandra.

Jag minns att jag tänkte: så kan det väl inte vara år 2006, i vårt mångkulturella och mångfacetterade samhälle? För att kontrollera saken tittade jag på General Social Survey, en nationellt representativ undersökning av amerikaners attityder i en rad sociala frågor. Där ställdes frågan om fler invandrare leder till högre brottnivåer i landet.

Tjugofem procent av de svarande sade att det var mycket sannolikt, och ytterligare 47 procent sade att det var ganska sannolikt. Det innebar att ungefär tre fjärdedelar av de svarande trodde att invandring och brott gick hand i hand. Resultatet slog mig hårt. Jag blev mycket oroad över hur långt den allmänna uppfattningen låg från vad forskningen visade om invandring och brott.

Jag började undra om denna felaktiga uppfattning låg bakom en del av den restriktiva, hårda och exkluderande politik som vid den tiden utvecklades gentemot invandrare. Jag bestämde mig där och då för att undersöka frågan, och för att göra vad jag kunde för att föra forskningsresultaten ut till allmänheten.

Vad forskningen visar

Snabbspola framåt 20 år. Med finansiering från National Science Foundation och National Institute of Justice har jag, tillsammans med kollegor, publicerat ett stort antal enskilda studier om invandring och brott. Det arbetet ledde till en metaanalys av hela forskningslitteraturen på området och, senast, till en bok med titeln *Immigration and Crime: Taking Stock*.

Jag berättar detta eftersom det som är så slående, både i min egen forskning och i andras, är hur konsekventa resultaten är.

I en rapport som jag tog fram och presenterade för National Academy of Sciences, i samband med en panel om invandring, gick jag igenom hela forskningsbasen på området. Min slutsats var följande: den konsekvens med vilken studier finner att områden med högre koncentrationer av invandrare har lägre brottslighet är helt enkelt anmärkningsvärd. Enligt den samlade litteraturen gäller detta för olika mått på invandrarkoncentration och för olika typer av brott, både i tvärsnittsstudier och i longitudinella analyser av invandring och brottslighet.

Eftersom mitt arbete huvudsakligen fokuserar på USA kommer jag i dag att tala om forskning i den kontexten. Men ni kanske undrar om resultaten även gäller i andra länder. Två nyare forskningsöversikter som jag har varit medförfattare till visar att invandring och brott inte heller är tydligt kopplade till varandra i länder som Kanada och Australien, på liknande sätt som i USA. I andra kontexter, till exempel i Europa, är resultaten mer blandade. Det var också något vi diskuterade i gårdagens panel med ministern.

Med den bilden klar vill jag förklara hur forskare kommer fram till dessa resultat. Forskningen på området drivs av två centrala frågor.

Den första frågan är om invandrare är mer benägna än personer födda i landet att begå brott. Det kan vi undersöka genom att studera sambandet mellan individers invandrarstatus och brottslighet.

Den andra frågan är om invandring påverkar brottnivåerna. Då undersöker vi hur koncentrationen av invandrare i geografiska områden, till exempel stadsdelar, städer eller delstater, hänger samman med brottnivåerna där.

Frågor om invandringens samhällskonsekvenser, inklusive brott, går tillbaka till det koloniala USA. Formella studier av ämnet började för omkring 100 år sedan, bland annat med en rapport från **Wickershamkommissionen** 1931.

När kommissionen undersökte den första frågan fann den att brottslighet var mindre vanlig bland utrikes födda än bland personer födda i USA. Resultatet hamnade på förstasidan i New York Times under

rubriken "*Wickersham Commission Frees Foreign-Born of Big Crime Blame*". Jag trodde att det skulle ge åtminstone några skratt.

Vi har alltså gått ett helt varv. Den slutsatsen ligger i linje med vad Graham C. Ousey och jag kom fram till i vår senaste bok *Immigration and Crime: Taking Stock*. Efter att ha gått igenom forskningsbasen på området drog vi slutsatsen att invandrare begår mindre brott än personer födda i USA, oavsett om man mäter våldsbrott, egendomsbrott, drogrelaterade brott, rattfylleri eller andra former av brottslighet.

Det finns även belägg för att både självrapporterad och officiellt registrerad brottslighet är lägre bland invandrare än bland personer födda i USA. När det gäller papperslösa invandrare är forskningen mer begränsad, men resultaten går huvudsakligen i samma riktning.

Longitudinella studier visar också att invandrare är mindre benägna att begå våldsbrott och mer benägna att avstå från våld under övergången till tidig vuxenålder. Fängslande är mindre vanligt bland invandrare än bland personer födda i USA, både bland dokumenterade och papperslösa invandrare.

En studie av **Ran Abramitzky** och kollegor visar att invandrades brottsnivåer i USA har varit lägre än brottsnivåerna bland personer födda i landet under de senaste 150 åren. Ett annat intressant resultat är att sambandet mellan invandring och brott på individnivå tycks bli starkare över generationer. Barn till invandrare som själva är födda i USA har högre brottsnivåer än sina föräldrar. Forskningen visar också att mer assimilerade invandrare tenderar att ha högre brottsnivåer än mindre assimilerade invandrare.

Invandring och brott på olika platser

Låt oss nu gå till den andra frågan, relationen mellan invandring, brott och platser. I vår metaanalys av mer än 50 studier fann vi att forskning om storstadsområden och stadsdelar inte visar att invandring leder till mer brott.

Den stora majoriteten av studierna dokumenterar inte någon systematisk evidens för ett positivt samband mellan invandring och brott. Det vanligaste resultatet är att det inte finns något samband. När ett samband finns är det oftast negativt.

Några viktiga förbehåll bör nämnas. För det första finns det negativa sambandet även i studier som särskilt fokuserar på papperslösa invandrare. Tillsammans med kollegor har jag en ny artikel där vi analyserar relationen mellan förändringar i den papperslösa befolkningen och förändringar i brottsnivåer i över 11 500 amerikanska stadsdelar. Vi finner att områden där andelen papperslösa ökade mer under perioden också såg större minskningar i brott. Vi finner inga tecken på att ökad papperslös invandring ökade brottsligheten.

Studier som använder longitudinella data och metoder är särskilt värdefulla, eftersom de bättre fångar invandringens tidsdynamik. Även sådana studier visar att sambandet mellan invandring och brott är svagt eller negativt.

Till sist är relationen mellan invandring och brott inte likadan överallt. Den är beroende av sammanhanget och av var invandrare bor. Sambandet är oftare starkt negativt på platser med lång invandringshistoria och med mer välkomnande och integrerande politik. Det är mer sannolikt att sambandet är positivt, eller mindre negativt, på platser som saknar en längre invandringshistoria och där politiken är mindre välkomnande.

Vi kan fråga oss om resultaten om invandringens effekter och relationen mellan invandring och brott är överraskande. Inte ur ett socialteoretiskt perspektiv. Flera teorier ger rimliga förklaringar.

Invandrare utgör till exempel inte ett slumpmässigt tvärsnitt av befolkningen i ursprungsländerna. De är en starkt självselektad grupp. De flesta invandrare som kommer till USA gör det för att arbeta och förbättra sina livschanser. De är ofta mycket motiverade, arbetsamma och målinriktade.

Den så kallade **revitaliseringstesen** understryker dessutom att invandring kan vara en viktig ingrediens i den fortsatta vitaliteten i urbana områden, särskilt i områden som har drabbats av befolkningsminskning och avindustrialisering under de senaste decennierna. Enligt denna tes kan invandring vitalisera ett område, förbättra den lokala ekonomin och stärka den sociala kontrollen, vilket i sin tur kan bidra till lägre brottslighet.

Tyvärr kvarstår ett stort gap mellan vad forskningen visar och vad allmänheten tror, oavsett hur många studier som rapporterar dessa resultat och oavsett hur många teorier som hjälper oss att förklara dem.

Undervisning och människorna bakom statistiken

Det är en av anledningarna till att jag skapade en grundkurs med titeln *Immigration and Crime in Global Context*, det vill säga Invandring och brott i ett globalt sammanhang. Det var den första kursen av sitt slag vid UCI, och den blev omedelbart populär bland studenterna. Många av dem är själva invandrare eller barn till invandrare.

Ett av mina mål med kursen är att studenterna ska bli kritiska och kunniga läsare av nyheter, politisk retorik och offentlig debatt om invandring, brott och lagstiftning.

Det visade sig att kursen har påverkat mig ännu mer än den har påverkat mina studenter. Varför? Därför att den håller mig förankrad. Den påminner mig om att det finns människor bakom data och statistik: kollegor, familjemedlemmar, vänner och studenter.

Jag är stolt över att undervisa vid ett offentligt universitet som enligt amerikansk klassificering är ett lärosäte med särskilt uppdrag att betjäna många latinamerikanska och hispaniska studenter, en så kallad *Hispanic Serving Institution*. Många av våra studenter är dessutom första generationens universitetsstudenter.

En av dem är **Patricia**, en grundstudent som studerar kriminologi, juridik och samhälle. Hon är en av UCI:s bästa studenter. Hon finns med på dekanens hederslista och är stipendiat i Chancellor's Excellence Scholar-programmet.

Hon är också dotter till två invandrare, det första barnet i familjen som går på universitet, och hon är djupt oroad över hur samhället ser ut. Med hennes tillstånd vill jag dela ett utdrag ur ett mejl som Patricia skickade till mig:

Allt jag har, allt jag kommer att bli, har jag min mor att tacka för. Hon är den mest hårt arbetande och starkaste person jag känner. Det är tack vare henne som jag når dit jag är på väg. Jag hoppas innerligt att jag kan bli åtminstone en del av den person hon är.

När jag växte upp förstod jag inte vad det betydde att vara invandrare eller att komma från en invandrarfamilj. För mig var alla bara människor. Alla var likadana.

Det var först under Trumps första mandatperiod som jag blev medveten om den identiteten. Jag var 12 år, förvirrad och plötsligt rädd för min familj och för mig själv. Under åren växte rädslan när jag började se hur samhället behandlade människor som oss annorlunda.

Nu är jag mer rädd än jag någonsin har varit. För min familj. För min mor. Det ökande stigma mot invandrare och rasifierade människor, som normaliseras genom bestraffande politik, känns större än någonsin.

Vem hör till och vem gör det inte? Den frågan bär jag med mig tillsammans med mina studenter. Mejlen som detta, och jag får alldeles för många sådana, liksom de frågor som forskningen väcker om effektiviteten och konsekvenserna av den senaste invandringspolitiken, har fått mig att rikta om mitt forskningsfokus och min energi.

Besträffande migrationspolitik och allmän säkerhet

Det konstanta resultatet att invandring och brott inte går hand i hand väckte en oro hos mig för vad jag uppfattade som en allt mer restriktiv, exkluderande och besträffande politik riktad mot invandrare. Det är något som **Marjorie S. Zatz**, **Ramiro Martínez** och jag undersöker i vår bok *Punishing Immigrants: Policy, Politics, and Injustice*.

Till exempel har det blivit svårare än någonsin i USA att få laglig uppehålls rätt genom reguljära kanaler. Det har också skett en stor ökning av lagar som kriminaliserar invandrades status, alltså som gör papperslöshet till något brottsligt i stället för en civilrättslig överträdelse.

Lokala poliser och andra lokala tjänstemän får i allt högre grad i uppdrag att verkställa migrationslagstiftning i sina samhällen. Detta brukar på engelska kallas immigration enforcement, och kan på svenska beskrivas som lokal medverkan i migrationskontroll. Min forskning, och andras, visar att sådana åtgärder inte är effektiva för att öka den allmänna säkerheten och att de kan göra mer skada än nytta.

Varför? För det första ökar de inte den allmänna säkerheten, eftersom de antaganden som de bygger på är felaktiga.

För det andra leder de, trots höga nivåer av verkställighet, i praktiken främst till att personer med låg brottslighet identifieras. Det handlar sällan om de allvarliga brottslingar som retoriken fokuserar på.

Sådana åtgärder kan också skada relationen mellan polis och lokalsamhälle. Det kan i sin tur påverka brottsligheten när invandrare inte rapporterar brott eller utsatthet, eftersom de är rädda för polisen. Politiken kan även leda till rättighetskränkningar, till exempel rasprofilering, och den har betydande mänskliga kostnader.

Vid en deportation kan till exempel barn som lämnas kvar drabbas av psykiskt trauma när en förälder deporteras. De kan också uppleva ekonomisk otrygghet och försämrade livschanser.

Det är dags att tänka om kring migrationskontroll, något jag också har skrivit om i ett tidigare policyunderlag.

Som svar på dessa problem har städer och delstater antagit så kallade *sanctuary policies*. På svenska kan det beskrivas som skyddspolitiska riktlinjer för städer och delstater, där den lokala medverkan i federal migrationskontroll begränsas, men inte förbjuds helt.

Förespråkare menar att sådana skyddspolitiska riktlinjer skapar större förtroende och bättre samarbete mellan polis, invandrare och lokalsamhällen. Motståndare menar, som väntat, att brottsligheten ökar i sådana städer. Men forskningen visar återkommande att dessa riktlinjer och brottslighet inte går hand i hand.

Min egen studie av SB 54, lagen som gjorde Kalifornien till en så kallad sanctuary state, visar att brottsligheten inte ökade till följd av denna politik.

Vilka är då de viktigaste datadrivna slutsatserna om invandring, brott och migrationspolitikens effekter på allmän säkerhet i USA?

För det första är invandrare, inklusive papperslösa invandrare, generellt mindre brottsbenägna än jämförbara personer födda i USA.

För det andra är invandring, inklusive otillåten invandring, generellt inte förenad med ökade brottsnivåer i våra städer och stadsdelar.

För det tredje förbättrar åtgärder som kriminaliserar invandrare och flyttar migrationskontroll till lokal nivå inte den allmänna säkerheten. De kan dessutom leda till negativa följdverkningar för individer, familjer och lokalsamhällen.

För det fjärde går migrationskontroll och brottsbekämpning inte hand i hand.

För det femte bör politik som syftar till att minska brottsligheten, både nationellt och lokalt, rikta in sig på andra saker.

Framåt: forskning, kommunikation och demokrati

Det är dags att vända oss mot framtiden. Vart går vi härifrån?

För det första är forskning en central del av framtiden. Forskningen är faktiskt hörnstenen. Det argumentet ligger väl i linje med Stockholmsprisets anda. Ett citat från er webbplats sammanfattar det väl: högkvalitativ forskning är nödvändig för att förstå och lösa komplexa samhällsproblem.

Brottslighet är utan tvekan ett komplext samhällsproblem. Med tanke på att publiken består av många akademiker vet jag att jag predikar för kören. Men vi befinner oss i ett ögonblick där attackerna mot vetenskapen är djupa, inte bara i USA utan runt om i världen.

Den farliga ökningen av vetenskapsfientlighet följs dessutom av minskat förtroende för våra rättsliga institutioner. Forskning av [Gary LaFree](#), en senare mottagare av Stockholmspriset, visar att förlorad legitimitet är ett recept för mer brott.

När jag känner mig överväldigad av allt detta påminner jag mig om en favoritmaxim: forskning är vår nordstjärna.

Även om forskning om invandring och brott har lärt oss mycket finns det fortfarande tydliga kunskapsgränser. Till exempel vet vi fortfarande inte i vilken utsträckning resultaten gäller för alla invandrargrupper, i alla tidsperioder och i alla kontexter. En anledning är att forskare, inklusive jag själv, ofta klumpar ihop invandrare och därmed missar viktiga skillnader mellan dem.

Det handlar om skillnader i rasifiering, etnicitet, migrationsmotiv, grad av assimilation och mycket annat. Mina senaste studier har därför försökt införa mer komplexitet. De undersöker bland annat om sambandet mellan invandring och brott kan vara icke-linjärt, identifierar särskilda brottsnivåer för olika invandrargrupper i olika områden, analyserar hur mångfalden av invandrargrupper i ett område hänger samman med brott, och undersöker hur invandrades och etniska gruppers vardagliga rörelsemönster, både i och utanför det egna området, kan påverka brottsnivåer.

Om jag hade mer tid skulle jag diskutera andra områden där mer forskning behövs, bland annat starkare teoretiska tester och mer longitudinell forskning.

Det finns uppenbart mycket kvar att göra. Det som ger mig hopp är den starka och begåvade grupp av forskare som arbetar på området, inklusive många i detta rum, och särskilt nästa generation av forskare om invandring och brott som kommer att föra arbetet vidare.

Men forskning är förstas inte tillräckligt. Vi måste också tala om vetenskap.

Vid en fyradagarskonferens som jag nyligen deltog i hörde jag en i panelen säga: arbetet är inte klart när vetenskapen är klar. Det fastnade hos mig. Det räcker inte att genomföra studier och publicera dem i tidskrifter. De måste förklaras och delas brett. Förändringen måste också ske utanför akademien.

Jag har länge argumenterat för att akademiker måste lämna sin ekokammare. Därför talar jag ofta om min forskning i politiska klubbar över hela det politiska spektrumet, i kyrkor, i Rotaryklubbar och på andra platser där människor vill lyssna på vad jag har att säga om ämnet.

Om jag skulle sammanfatta detta i fyra ord skulle det vara: vetenskapen ska tjäna samhället.

Att vetenskapen ska tjäna samhället betyder också att vi bör koppla våra forskningsresultat till rekommendationer för politiken. Här ligger min akilleshäla. Jag har mycket liten erfarenhet av policyarbete.

Därför har jag försökt lära mig mer. Under det senaste året har jag gått två utbildningar, en policyutbildning genom *American Sociological Association* och en inom University of California. De har hjälpt mig att förstå hur jag kan kommunicera forskningsresultat till beslutsfattare och allmänhet, och hur jag kan samarbeta med organisationer och tankesmedjor för att leverera forskning och data som kan påverka politiken. Jag försöker ta in allt.

En del av det jag lär mig handlar om hur man förändrar berättelsen, eller narrativet, om att invandring och brott går hand i hand.

Tänk på den allmänna opinionen, som knappt har rört sig sedan jag började min forskning 2006. Enligt en studie från Pew Research Center, där man frågade om effekten av de senaste invandrarna på brottsligheten i USA, sade en stor andel amerikaner att det stora antalet migranter som försöker ta sig in i landet leder till mer brott.

Varför fortsätter detta narrativ? Jag skulle kunna spekulera hela dagen. Men oavsett varför det fortsätter måste forskare försöka förändra det. Det betyder mer än att defensivt avfärda myten om den brottsliga invandraren, även om det också är viktigt. Det betyder att gå på offensiven genom att lyfta invandrares många bidrag till samhället, ekonomiska, intellektuella och kulturella.

Jag är förtjust i kontrafaktiska frågor. Här är en: vad skulle hända om vi slutade fixera oss vid brott begångna av migranter?

Det var den fråga som **Sarah Shannon** och jag ställde i vår debattartikel i Los Angeles Times efter den tragiska döden av **Laken Riley**, en sjuksköterskestudent vid University of Georgia. Kort efter Rileys död, när allmänheten fick veta att den anklagade var en venezuelansk migrant som hade tagit sig in i landet utan tillstånd, uppstod ett mönster där politiker, kommentatorer och andra hävdade att otillåten invandring drev en massiv brottsvåg i USA.

I artikeln skrev Sarah och jag att brottet i själva verket var representativt för en bredare epidemi av brott, men en epidemi som inte definieras av sina gärningspersoner utan av sina offer: kvinnor. Här talar vi om våld mot kvinnor, som också är representativt för detta fruktansvärda brott, men som inte har format lagstiftningen eller blivit huvudfokus i medierapportering och offentlig debatt.

När vi talar om våld mot kvinnor är statistiken alarmerande. Jag har inte tid att gå in på den här, men vår huvudpoäng var att Rileys död borde påminna oss om hur brott mot kvinnor tonas ned, tolereras och till och med möjliggörs i USA.

Min poäng är alltså denna: låt oss sluta fixera oss vid invandrares brottslighet och i stället identifiera de verkliga brottsproblemen, vare sig det handlar om våld mot kvinnor, vapenvåld eller cyberbrott, och utgå därifrån.

En sista reflektion när vi går framåt. Oavsett vilken forskning eller politik vi fokuserar på får vi aldrig förlora de underliggande principer och värden ur sikte som motiverar de forskningsfrågor vi ställer, de studier vi genomför och de samtal vi deltar i. Vi bör tvärtom fördjupa vårt engagemang för dem.

Som min kollega [Valerie Jenness](#) nyligen påminde mig om delar sunda demokratier och samhällsvetenskaper, inklusive kriminologi, ett grundläggande åtagande: sanningssökande, systematisk undersökning och transparens.

Åtminstone i abstrakt mening bör vi erkänna att sanningsanspråk måste underkastas granskning, och att slutsatser bör växa fram ur tydliga undersökningar med öppet sinne, inte ur förutbestämda ideologier.

I slutändan bygger sunda demokratier på god samhällsvetenskap, och samhällsvetenskapen bygger på demokratiska friheter som skyddar forskningsfrågor och forskningsprocesser. Den kanske mest avgörande av dessa friheter är akademisk frihet.

När demokratier ignorerar den typ av evidens som samhällsvetenskapen producerar gör de det på egen risk. Jag behöver inte berätta för er att de nuvarande utmaningarna för samhällsvetenskapen och hoten mot demokratin är allvarliga. Insatserna är höga, särskilt när det gäller frågan om vem som hör till och vem som inte gör det.

Hur vi möter dessa utmaningar betyder oerhört mycket.

Tack!